

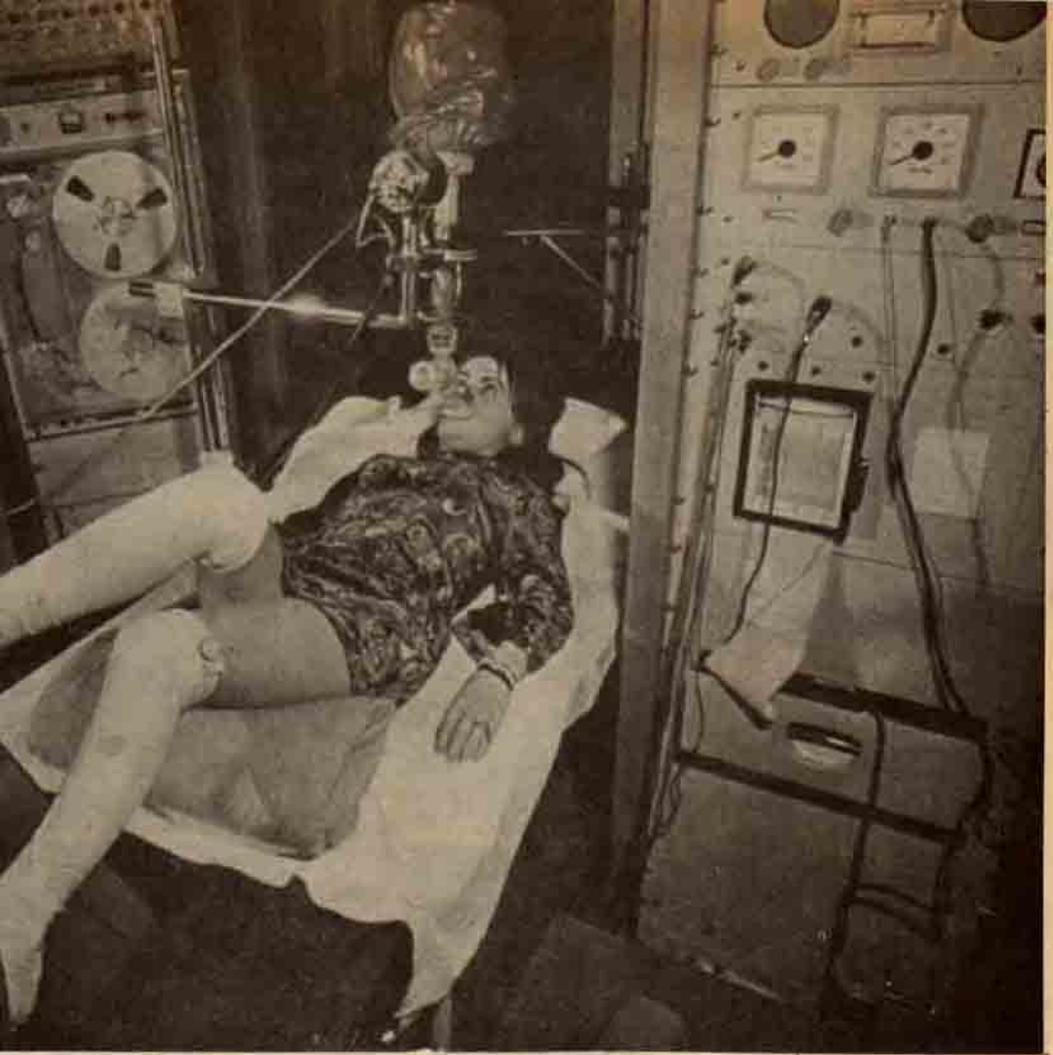
Tıp dünyası

Elektronik Beyin Gizli Hastalıkları Meydana Çıkartıyor

R. D. MAUL

Birkaç gündüzenberi hasta olduğumu biliyorum. Kompüter bunu bana söyledi. Onun dediğine göre, bu şekilde yaşamağa devam edersem, durumum çok fena olabilir. Çok geçmeden bir enfarktüs'le karşılaşabilirim, bununla ilgili olarak verdiği puan sayısı 89'dur. Doktor bunun çok yüksek olduğunu söylüyor. Ben aynı zamanda hastalıklarımın ne olduğunu da biliyorum. Kompüter hepsini yazdı ve bana bunlara karşı neler yapmam gerektiğini de söyledi. Hatta ne kadar daha yaşama ümidim olabileceğini bile söylemeği unutmadı: daha 22 yıl.

Açıklığa kavuşmak için : Keyfimi kaçıran şey gittikçe şişmanlamamdı. Buna mani olabilmek için elimden ne gelirse yaptım, bunlar beni yordu, fakat hiç bir işe yaramadı. Tenis oynamak ve ormanda yürümek, arkasından yeni kalori sağlayacak şeyler içtikten ve yedikten sonra hiç de faydalı olmuyordu. Baktım ki herkes hemen he-

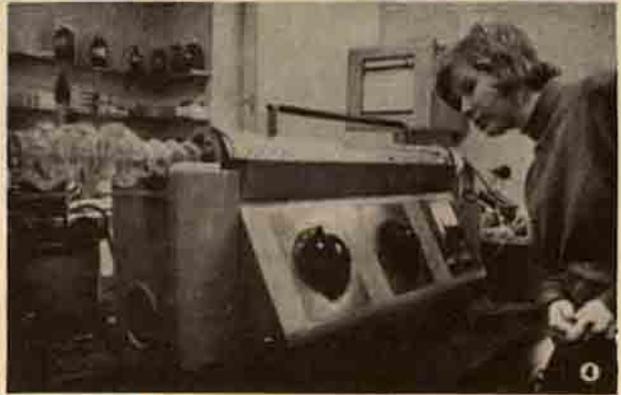
men aynı şeyleri yapıyor, öyleyse, dedim, bu pek kötü bir şey olmasa gerek. Fakat gene de «Viya-na'ya gidip bir doktora görüneyim, dedim. Dr. Schmid teşhislerini kompütere verdiriyordu.

144 soru : Kendimi pek iyi hissetmiyorum, aynı zamanda gittikçe de şişmanlıyorum, bu da pek hoşuma gitmiyor. Dr. Schmid'e bunları anlatırken acaba sizin kompüter'in bana bir yardımı olur mu, dedim. Birkaç dakika sonra bekleme odasında 4 delikli kartın sorularını cevaplandırıyordum. Hepsisi tam 144 soruydu : Allemdede ne gibi hastalıklar vardı, şimdiye kadar ne gibi hastalıklar geçirmiştim, çabukça terliyor muydum, devamlı açlık veya susuzluk hissediyor muydum, etrafımdaki insanlar benden kötü düşünüyorlar mıydı? Cevaplar, evet, hayır, şiddetli, birkaç gün önce, aylarca önce, yıllarca önce şeklinde olacaktı. Cevapları çabukça veriyor bir taraftan da hayret ediyordum, bu kadar fazla soru, şimdiye ka-

dar bana hiç bir doktor sormamıştı.

Muayene : Yarım saat kadar sonra içeriye çağırıldım. «Doktor muayenesi», dedi bir asistan. Belime kadar soyundum. Ağzınızı açınız! Hi hi. Bunu biliyordum zaten. Yatınız! Kalp ve ciğerler dinlendi. Refleksleriniz normal. Böbreklere vurulurken kaslarımı sıktım, çünkü çok çabuk gıdıklanırdım. Ayağa kalkınız ve belkemiğinin muayenesi için öne eğiliniz- Bunu yaparken bir parça ağrı hissettim. Dr. Schmid hem bunları yapıyor, hem de renkli delikli kartlara delik deliyordu. Yanında uzun soru listeleri var. Maksat hiç birini unutup atlamaması. Kompüter her şeyi tamam ister.

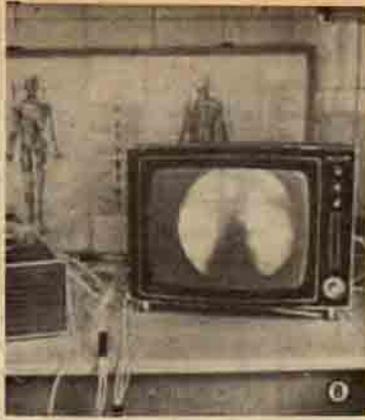
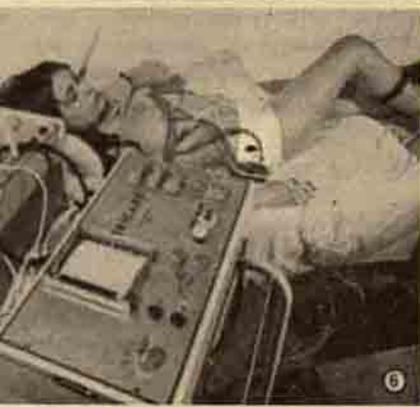
Bir laborant hanım beni karşıladı ve elime bir ağız genişçe cam şişe uzattı. Ne olduğunu anladım ve soldaki küçük kapıdan içeri girdim. Sonra başka bir odaya götürüldüm, orada bana içmek üzere tendürüdyot veriyorlar ve geiger de-

- (1) İlk önce 144 soruya cevap verilir ve bunlar delikli karta geçer.
- (2) Doktor muayenesi.
- (3) Laboratuvardan kan alınır.
- (4) Bunun üzerinde idrar da 19 kanda 46 şeyin durumu tespit edilir.
- (5) Göz muayenesinin sonuçları delikli karta geçirilir.
- (6) Bundan sonra kalbin elektrokardiogramı alınır. Beyin akımları, kol ve bacaklardaki kan dolaşımı muayene olunur.
- (7) Böbrek testi yapılır. Birinci gün böylece biter. İkinci gün devam edilir.
- (8) Röntgen ekranından insan içinini görür.
- (9) Lapa yenir ve röntgen filmi çekilir.
- (10) Birkaç bina ötede kompüter bütün bu muayene ve testlerin sonucunu verir.
- (11) Bütün bulguları elinde tutan doktor hasta ile son konuşmayı yapar.

tektörü böbrekleri inceliyor. Başka bir asistan hanım elinde içinde türlü enjeksiyon şiringaları ve iğneleri olan bir tepsiyle geliyor. Kan alıyor, hem de oldukça fazla. Ağrıdı mı, diye nezaketen soruyor. Ben öteki tarafa bakıyorum.

Hasta mı, değil mi? Sonra tekrar Dr. Schmid'in önüne çıkarılıyorum. Elinde kompüterin ilk sonuçları var. Bunlar hangi doğrultuda ve daha ne gibi muayenelere ihtiyaç olduğunu gösteriyor, cevap vermiyor. Kompüter hiç birşeyi affetmez. Şeker hastalığı için bazı işaretler var, fazla susamak, çabuk yorulmak, kan şekeri gibi. Ciğer

kanseri, kim bilir ve doktorun sahra kesamli bir esasli incelemeye tabi tutmasi yerinde olacak. Tiroid guddesi zaten doktorun da dikkatini cekmistti. Ama ben bu yuzden uzulmemeliyim; diyor doktor, simdi gidip yarın geleyim. Yalnız önce çok az birşeyler yiyeyim. Hiç bir şey içmeye yim. Sigara içmek de yok. Eczaneden de gelirken sahra kesesi röntgeni için hap alıp getireyim.

Çabuk ve basit : Ertesi gün de yapılacak epey iş vardı. Rahat soluma. Ağıza hortum sokulması. Terleyinceye kadar bisiklete benzeyen bir makinenin pedaline basmak. Sonra bir dinlenme

arası. Yanımda kompüterin tik takı iştiliyor. Birkaç solunum deneyi daha.

Dr. Schmid bakıyor ve gülümsüyor: «Gördünüz mü diyor, herşey ne kadar çabuk ve basit oluyor. Eskiden doktor birçok deneyler yapıp, uzun listelere bakarak onları hesap etmek zorundaydı, bugün bunlardan hiç birine lüzum yok.» Ben başımla işaret ediyorum, pedale basıp terlemeğe devam ediyorum. «Kuvvetli bir yükleme (zorlama) testinde kompüter herşeyi kontrol eder. Eskiden bu çok daha güçtü.»

Ekranada görülen iş hayat : Biraz dinlendik-

ten sonra röntgene gidiyorum. Yatın, nefes almanın, dikkat. Klık, klak. Yan dönün, aynı şey bir daha. Safra kesesi için iş biraz daha zor. Lezzetsiz bir lapa yiyorum, kontrast çıkması için röntgen resimlerinin. Birazdan kalp, ciğerler, mide ve bağırsakların içini, yani iç hayatımı ekranda görüyorum. Dr. Schmid ilâve ediyor: «Mide biraz şişmiş, gastritis. Kör bağırsak da biraz canımı sıkıyor».

Elektro kardiyogram'da da biraz heyecanlanıyorum, kompüter gene tiktak'ına başlıyor. Sonra beyin akımları ölçülüyor, kol ve bacaklardaki kan dolaşımı inceleniyor. Bütün bunlar biraz uzun sürüyor, bu kadarına pek alışkın değilim. Kompüter her şeyi kaydetti, eksik kalkanları da yazıp işaret ediyor. Artık herşeyin bitmiş olduğunu sanıyordum. Fakat doktor o taraftan çıkmadı, bu sefer de eczaneden körbağırsak için iyi gelecek bir lapa almam gerekti. Gece saat bir de onu yiyecek ve ertesi sabah gene gelecektim.

Sonuçlar : Ertesi sabah gene röntgen alındı, tekrar ekrana bakıldı, doktor kronik apandisit, dedi. Ben tekrar giyinmeğe başladım.

Ögleden sonra iki blok öteye gidiyorum. Asıl kompüterin merkezi orasıymış. Ona bir paket kart veriliyor. Üstte benim adım var. Onun daha neler bildiğine hayretle bakıyorum.

Sonuç tam 6 sahife tutuyor. 23 tane hastalık arzı, sonra 65 kimyasal laboratuvar incelemesi, bundan 19'u idrar, 46'sı kan ile ilgili. Arkadan 29 laboratuvar sonucu, bir göz testi ve klinik bulgu, röntgen sonucu, sonra kompüter kendisi işe karışıyor: Gastritis 83 puvan, kronik apandisit 74 puvan, arterioskleroz 89, ciğer anfizemi 74, idrar yolu iltihabı 71 ve bir organ neuros'u 22. Bu sonucusu her aklı başında insanda vardır, diyor Dr. Schmid ve kalbime biraz su serpilliyor.

Herşey hesap ediliyor : Kompüterin verdiği puvanlarla söylemek istediği şeyi Doktor açıklıyor. 25 puvana kadar hastalık eğilimi çok azdır, 50 ye kadar orta derecede, onun yukarısında kuvvetli veya çok kuvvetli.

Öteki sayfa beni sakinleştiriyor. Kompüter bunlara karşı ne yapmam gerektiğini yazıyor : İdrar yolu iltihabı için tabletler, kandaki fazla purin miktarı için de haplar veriyor ve bunlardan tamamı tamamına ne kadar alacağımı da belirliyor. Kalorilerimi de hesaplıyor. Zayıflama kürü, önünde iki ünlem işareti var! Onun nasıl yapılacağı da gene belirtilmiş, yiyeceklerinin tam bir liste ve ölçüsü. Buna göre açlıktan ömeden zayıflayabilirim, diyor kompüter, Dr. Schmid de bunun doğru olduğunu tasdik ediyor.

Kompüter aynı zamanda hesabı da çıkarıyor: 1400 mark = 5600 TL.. İşte asıl mesele burada, bunu kim verebilir. Sosyal sigorta veya herhangi başka bir sandık bunu ödemez.

«Normal bir doktor, diyor Dr. Schmid, hastanın hastalık eğilimini kendi tecrübelerine göre tahmin eder. Kompüter ise bunu İstatistik verilere göre çok daha esaslı yapar.»

İstatistiklere göre tanınmış bir doktorun teşhisi % 70 doğrudur. Geri kalan % 30 için ise durum kötüdür. Kompüter ise % 95'e kadar çıkar. Buna rağmen birçok doktorlar bu metodu reddederler. Belki de bu onların birçoğunun kompüterin ne olduğunu tam bilmediklerinden ileri geliyor.

Bizim aile doktoruna bütün hikâyeyi anlatıyorum, biraz canı sıkkın, «bunu ben de bulabilirdim, hem de çok daha ucuza» diyor.

Evet bulabilirdim diyor ama, daha önceden bulmuş değil.

Hobby'den

ÖLÜMSÜZ YANLIŞLAR

Bazı yanlışlar vardır ki onları nedense artık düzeltmeğe imkân yoktur. İşte birkaç tanesi :

Amerika Kristof Kolomp tarafından keşfolunmuştur. Halbuki ondan birkaç yüzyıl önce Viking'ler Kuzey Amerikaya çıkmışlardır. Bu hususta esaslı deliller bulunmuştur.

İNSAN MAYMUNDAN GELMİŞTİR

Darwin bunu yalanlamış ve düşüncesini şu şekilde ifade etmişti :

«Çok eski çağlarda dünyada gerek insanların ve gerek maymunların kökeni olabilecek bir canlı yaratığın var olduğunu sanıyorum.»